

KARMØY KOMMUNE

Postboks 167

4291 KOPERVIK

Kontakt saksbehandler

Odd-Arild Holen, 51568714

Odd-arild.holen@statsforvalteren.no

Vedtak – krav om dekning av sakskostnader i forbindelse med byggesak – gnr. 85, bnr. 39, Karmøy kommune – tiltakshaver: Øyvind Grinde

Statsforvalteren innvilger delvis sakskostnadskravet slik at det dekkes totalt kr 61 318,75 inkl. mva. jf. forvaltningsloven § 36. Kostnadene dekkes av Statsforvalteren og Karmøy kommune.

Statsforvalteren viser til krav fra Øyvind Grinde datert 29.08.2023.

Det kreves dekning av utgifter som er summert til over kr 340 000,- inkl. mva. jf. forvaltningsloven (fvl.) § 36. Utgiftene som kreves dekket relaterer seg til kostnader i forbindelse med blant annet klage på Statsforvalterens vedtak av 06.09.2022.

Kravet er fremsatt under henvisning til at Statsforvalteren i vedtak av 25.08.2023 omgjorde vårt eget vedtak av 06.09.2022 og opphevet Karmøy kommunes avslagsvedtak datert 12.05.2022.

I kravet er det vedlagt en timeliste for arbeid utført av Odd Ståle Grimstvedt v/Hereid Hus, og det er opplistet utgifter tiltakshaver har hatt overfor Karmøy kommune, North Ark AS og Kvala Arkitekter. Statsforvalteren har i e-post av 31.10.2023 bedt om nærmere redegjørelse for timebruken. Vår henvendelse er besvart 31.10.2023 med følgende redegjørelse fra Grimstvedt:

«I tidligere sendt timeliste, så har jeg skrevet opp alle timene jeg har jobbet med dette prosjektet, etter at Karmøy Kommune stoppet prosjektet.

Jeg har hatt utallige telefonsamtaler, mailer og møter med kommunen, politikere for å få dem til å omgjøre vedtaket.

I tillegg til dette, så har jeg engasjert Kvala og Nordstokke, da vi trengte bistand for å omgjøre vedtaket.

Disse har jeg også hatt telefonsamtaler, mailer og møter med.

Jeg vil tro at det faktiske antall timer jeg har benyttet på dette prosjektet, med å få omgjøre vedtaket, hvis jeg også skal ta med de timene jeg har brukt opp mot deg, er vesentlig høyere enn hva jeg har skrevet opp.

Du må huske på at dette er noe som har pågått over 3 år.

Videre så må du også huske på, at jeg nå har engasjert Kvala til å utarbeide ett soldigram. Timene jeg bruker på dette, pluss Kvala, er ikke med i det oppsettet jeg har sendt deg.

Håper dette besvarer spørsmålet du har.»

Videre har vi i e-post av 03.11.2023 bedt om spesifiserte timelister for arbeid utført av Kvala Arkitekter i forbindelse med klagesaken. Timelister ble innsendt 05.11.2023.

Vi sendte 06.11.2023 kravet til Karmøy kommune for uttale. Kommunen har i svar datert 14.11.2023 pekt på at det i kravet også er tatt med arbeid som er gjort før avslag ble gitt og etter klageavgjørelsen. Kommunen mener det er kostnader som ikke kan kreves dekket etter fvl. § 36.

Statsforvalterens vurdering

Utgangspunktet for vurderingen av om sakskostnader skal tilkjennes er fvl. § 36 første ledd. Bestemmelsen lyder slik:

Når et vedtak blir endret til gunst for en part, skal han tilkjennes dekning for vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket, med mindre endringen skyldes partens eget forhold eller forhold utenfor partens og forvaltningens kontroll, eller andre særlige forhold taler mot det.

Hovedregelen går ut på at en part skal få dekket vesentlige og nødvendige sakskostnader ved enhver endring av enkeltvedtak til gunst for en part. Etter at Øyvind Grinde blant annet ba om omgjøring og klaget Statsforvalterens avgjørelse inn til Sivilombudet, omgjorde Statsforvalteren eget vedtak slik at kommunens tidligere avslag på endringstillatelse ble opphevet. Selv om vedtaket med dette ble sendt tilbake til kommunen for fornyet behandling, representerer likevel opphevelsen en endring til gunst for klager, selv om dette i prinsippet kun kan vise seg å være midlertidig til gunst. Det vises til at denne tolkningen er blitt lagt til grunn av Lovavdelingen til Justisdepartementet og Sivilombudet ved flere anledninger jf. blant annet ombudsmannens sak nr. 2005/989.

Kommunal- og regionaldepartementet har i klagesak av 26.11.2012 med ref. 12/2866 uttalt følgende om forståelsen av nødvendighetsvilkåret i fvl. § 36:

I nødvendighetsvilkåret ligger et krav om årsakssammenheng mellom utgifter parten har pådratt seg i klageprosessen og vedtaksendringen. I Justis- og politidepartementets uttalelser 2005/07958 og 98/02787 er det vist til at krav om dekning av sakskostnader er strengt avgrenset til nødvendighetskriteriet, nærmere bestemt til en vurdering av nødvendigheten av kostnadene. Det er avgjørende at kostnadene var direkte knyttet til å få endret det aktuelle vedtaket. Kostnader pådratt i forbindelse med arbeid før og etter dette kan ikke kreves dekket da dette ikke anses for å ha vært nødvendig for å få endret vedtaket. Justis- og politidepartementet har i uttalelse 98/02787 understreket at selv om forvaltningsloven § 12 gir parten adgang til å la seg representere ved fullmektig, må slik bistand skje for partens regning. Det er ikke i forvaltningsretten noen alminnelig regel om rett til advokathjelp på det offentliges bekostning.

Nødvendighetsvilkåret skal således forstås slik at det bare kan kreves dekning av utgifter som har nødvendig årsakssammenheng med vedtaksendringen. I dette ligger det at det kun er nødvendige

og vesentlige utgifter som er påløpt i tidsrommet mellom kommunens avslagsvedtak av 12.05.2022 og Statsforvalterens vedtak av 25.08.2023 som kan kreves dekket. Utgifter påløpt før eller etter denne perioden har i lovens forstand ikke vært «nødvendige» for den vedtaksendringen som har funnet sted, jf. også uttalelse fra Sivilombudets i sak 2014/1963.

I timelisten som var vedlagt sakskostnadskravet er det oppført 224 timer, men kun 82 av disse er i det dekningsaktuelle tidsrommet, og de øvrige kan ikke vurderes som nødvendige for å endre vedtaket. I timelistene fra Kvala Arkitekter er det oppført 49,5 timer, hvorav 39,5 timer er i det dekningsaktuelle tidsrommet. Tidsbruken fremstår for Statsforvalteren som svært høyt, og vi finner derfor grunn til å videre undersøke om timebruken og kostnadene var nødvendig.

Hva som er «nødvendig» avgjøres med utgangspunkt *«i hva parten og dennes advokat med rimelighet har oppfattet som naturlige tiltak for å få endret vedtaket»* jf. Sivilombudets sak 2009/94. Ot.prp. nr. 3 (1976-1977) s. 101 gir uttrykk for tilsvarende vurdering. Det skal derfor tas utgangspunkt i partenes subjektive oppfatning av hva som er nødvendig. Motsetningsvis er det ikke krav om at utgiftene objektivt sett må være nødvendige. Dette innebærer imidlertid ikke at det fullt ut er opp til parten eller dennes advokat å avgjøre hvilke utgifter som er nødvendige og dermed dekningsberettigede. I så fall ville begrensningen til "nødvendige" kostnader mistet mye av sin reelle betydning. Dekningsadgangen omfatter kun utgifter til tiltak som med rimelighet kan ha vært oppfattet som naturlige. Den nærmere avgrensningen av dekningsberettigede utgifter, beror på en konkret vurdering av skjønnsmessig karakter. Partens eller advokatens oppfatning av situasjonen, er bare ett av flere momenter som kan være av betydning i denne vurderingen. Andre momenter i vurderingen er blant annet sakens vanskelighetsgrad og sannsynligheten for at de ulike innvendingene mot vedtaket vil føre frem.

Kommunens avslag på endring av rammetillatelse fikk store konsekvenser for tiltakshaver, ved at han ikke kunne ta i bruk boligen, samt fikk pålegg om retting og tvangsmulkt. Det er ut fra dette både forventet og rimelig at det søkes bistand, og at det blir lagt ned en del arbeid i å imøtegå avgjørelsen. Statsforvalteren finner likevel grunn til å igjen peke på at det kun er selve arbeidet som var nødvendig for å få endret vedtaket som kan dekkes.

Både ut fra timelistene, og ut fra hva vi selv har mottatt av dokumenter under sakens gang, vurderer Statsforvalteren det slik at Grimstvedt v/Hereid Hus klaget på kommunens avslag av 12.05.2022 samt sendte merknader til Statsforvalteren. Kvala Arkitekters timelister viser at også de har bidratt til selve klagen. Etter dette er det i hovedsak Kvala Arkitekter som har jobbet med å få vedtaket omgjort. Kvala Arkitekter har blant annet sendt omgjøringsbegjæring til Statsforvalteren og klaget saken inn til Sivilombudet, samt gitt merknader til Sivilombudet.

For hva gjelder Kvala Arkitekters arbeid, er det ikke noe i timelistene vi konkret vil peke ut som unødvendig, men peker mer generelt på at 39,5 timer er betydelig mer enn hva som må anses nødvendig. Det ble argumentert med at Statsforvalteren la for mye vekt på kommunens frie skjønn og at tiltaket ikke hadde kvalifiserte ulemper, og dette førte til slutt frem. Vi har forståelse for en høy tidsbruk med tanke på at klage og omgjøringsbegjæring ikke førte frem, og at det var nødvendig å klage saken inn til Sivilombudet. Ettersom vi skal vektlegge hva som subjektivt ble ansett som nødvendig, finner vi under betydelig tvil at alle de 39,5 timene som ble brukt av Kvala Arkitekter i det dekningsaktuelle tidsrommet skal dekkes. Av disse timene er 28 oppgitt med timepris 860,- ekskl. mva., 7 er oppgitt med timepris 960,- og 4,5 timer med timepris 990,-. Samlet blir dette $(28 \cdot 860 \cdot 1,25 + 7 \cdot 960 \cdot 1,25 + 4,5 \cdot 990 \cdot 1,25)$ kr 44 068,75 inkl. mva.

For hva gjelder bistanden fra Grimstvedt v/Hereid Hus, har vi som nevnt ovenfor kommet til at dette i hovedsak kun gjaldt klagen på kommunens avslag. Statsforvalteren vurderer det slik at neppe mer enn 10 timer av Grimstvedts arbeid kan ha vært nødvendig for selve endringen av vårt vedtak. Det skal likevel legges vekt på hva parten subjektivt har ansett som nødvendig for å få endret vedtaket, og ut fra dette finner vi etter en helhetlig vurdering grunn til å dekke totalt 15 av disse timene. 15 timer med en timesats på kr 920,- ekskl. mva. utgjør sakskostnader på kr 17 250,- inkl. mva. Totalt skal det da dekkes kr 61 318,75,- inkl. mva.

Det neste spørsmålet blir hvem som er ansvarlig for å dekke kostnadene. Utgangspunktet i fvl. § 36 tredje ledd er at det er organet som treffer avgjørelsen som er ansvarlig for å dekke kostnadene. Har kostnadsansvaret sitt grunnlag i mangler ved vedtaket eller saksforberedelsen kan det imidlertid bli fastsatt at den som er ansvarlig for mangelen, helt eller delvis, skal ha ansvaret for å dekke kostnadene.

Statsforvalteren omgjorde sitt tidligere vedtak og opphevet kommunens avslag fordi kommunen ikke hadde vist til konkrete ulemper som medførte at plassering har kvalifiserte ulemper. Omgjøringen kan dermed spores tilbake til feil i kommunen. Statsforvalteren gjorde også feil under klagebehandlingen ved at vi ikke opphevet kommunens vedtak som mangelfullt begrunnet. Vi finner etter dette at det er rimelig at å legge ansvaret med like deler på Statsforvalteren og kommunen slik at hver dekker halvparten av kravet.

Vedtak:

Statsforvalteren tilkjenner dekning av sakskostnader på kr 61 318,75 inkl. mva. jf. fvl. § 36 første ledd.

**Statsforvalteren i Rogaland skal dekke kr 30 659,38,- inkl. mva. jf. fvl. § 36 tredje ledd.
Karmøy kommune skal dekke kr 30 659,38,- inkl. mva. jf. fvl. § 36 tredje ledd.**

Vi ber tiltakshaver om å kontakte Statsforvalteren og Karmøy kommune for å få opplyst hvilket kontonummer de ovennevnte beløpene skal innbetales til.

Den som har fremsatt kravet kan påklage vedtaket til Kommunal- og distriktsdepartementet innen 3 uker etter at parten ble kjent med vedtaket. Eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren.

Med hilsen

Monica Nessa (e.f.)
avdelingsdirektør

Erik Thomsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Adresseliste:

Øyvind Grinde
KARMØY KOMMUNE

Rehaugvegen 21
Postboks 167

4262
4291

AVALDSNES
KOPERVIK